

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

Szerkesztővel értekezni: naponta délelőtt 11 óratól 12-ig.

Egyes számok 10 kr-ért úgy a kiadói hivatalban, mint Muzsik és Parties könyv- és könyvnyomdájában, valamint Schön Adolf könyvkereskedésében és Hay Fani dohánytözsdfőjében kaphatók.

Keddi szám ára 5 kr.

Hirdetések és előfizetések lapunk számára fölvetetnek helyben: Muzsik és Parties könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, valamint hirdetések és nyilttéri közlemények úgy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

A szabadkai kiállítás.

Mindenek előtt azzal kellene tisztába jönnünk, hogy a kiállítás, melyet a megyei gazdasági egyesület rendezett, megyei avagy csak városi jellegű-e? A kiállítás, mely a szabadkai tiszti lovardában esmial és izlésesen van berendezve, megfelelt volna várakozásunknak, ha a helyett, hogy annak megyei vagy városi jellege fölött kéne a fejünket törnünk, egyszerűen constatálhatnók, hogy városi jellegű. Így azonban, olyképp tekintve, mint a melynek az intőző körök határozottan megyei jellegű akartak kölcsönözni, legnagyobb sajnálatunkra valami nagy elragadtatással nem szólhatunk róla. Megyei termény és méhészeti kiállításnak egy kissé kicsinyeszerű volt.

Láttunk ugyan sok megyei nagy birtokostól s főleg a megyei getnyei egy csekély fractiójától gyümölcs és gabnane-műeket s tagadhatatlanul nem egy állványon elhelyezett vetemény és gyümölcs-csoportoztat gyakorlat reánk imponáló hatást, de azzal szemben, hogy az egész Bács-Bodrogh megye terményeinek miniature-képét, kellett itt szemlélennünk — mert hisz a megyei gazdasági egyesület fölőli magában az összes bácskai termelőköt, bizony elfogódva, vagy azt kelle constatálnunk, hogy a gazdag Bácska nem éppen valami nagyon gazdag, vagy azt, hogy a részvét e kiállításon nagyon mostohan jelenkezett, vagy végre, hogy a rendezőség nem fejtette ki a kello buzgóságot.

Már most e három közül bármelyik ténykörnyém indokolná is a kiállítás fel-sikerét, edes keveset változtatna a dolgo-sík és nekünk, kiknek részrehajlatlanul kell az általános hatásról szólannunk, ki kell mondanunk azt, hogy a kiállítás nem felelt meg a várakozásoknak. Egyébként Szabadka város közönségének magarta-tása szembetűnőleg igazolja abbeli felte-vésünket, hogy az intőző körök nem tet-ték meg teljes mérvben köteleységüket.

A ki Szabadkára érkezett, — hir-lapokból értesülvén a kiállításról és an-nak rengeteg hosszu úszaljáról, t. i. a sok és változatos ünnepélyességekről, csodáikozva tapasztalta, hogy a közönség ép-en semmi érdeklődést nem tanusit a küszöbön állott események iránt s jéghí-deg közönnyel szemléli a gyéren mutat-kozó készülődéseket. A kiállítás megnyi-ltásánál feig ötven ember volt jelen, azok között fele legalább is idegen volt.

Általán azt a benyomást gyakorolta reánk az egész kiállítás, mint egy titu-lus bibendi.

Ugy tetszik nekünk, mintha a sza-badkai jó urak élénk szükségét érezték annak, hogy „hivatalból” toasztirozoznak és rá igranak egy nagyot; mintha a sza-badkai dőlczeg hadnagyocskák mindenáron meg akarták volna mutatni lovon való ügyességüket; a mükdedvekt minden-ken concertirozni akartak volna; a höl-gyecskék tánczra penderülni vágyakoztak volna; az athléták természeti erejüket ra-gyogtatni, a pyrotechnikusok mestersé-gükben brillirozni és minden téréen a sze-replési viszketeg érte volna el legmag-sabb fokát és végre is ki kellett mind-ennek törtüni a termény és méhészeti ki-állítás takarója alatt.

Egy rengeteg nagy díszebéd tömér-dek sokféle pecsenyével, a melyhez azon-ban csak egy kis savanyu uborkát, egy kis tököt, egy kis salátát, egy kis beföt-et és végül kello adag körtét meg almát stb. adnak és a jollakott gyomor mire a gyümölcsöshöz kerül, már tökéletesen el-vesztette az étvágyát

Tant de bruit pour un omelette! so-kan a kiállítást nem se nézték, de azért minden ünnepélyességen jelen voltak. Ösz-szehasonlítva ezt a noi iparkiallításal, an-nak eredményeire büszkék lehetünk. De jövőre többet.

A szabadkai kiállítás.

— Részletes ismertetés. —

F. hó 23-án d. e. 9^{1/2} órakor nyitotta meg a szabadkai lovarda-helyiségben Szemzó Gyula egyi. enők a termény- és méhészeti-kiállítás csekély számban megjelent közönség előtt.

Szemzó ur hangsúlyozta az egylet ez-láb s különösen azt, hogy az egyesület a szabadkai kiállítással meg akarta mutatni, mi-zerint működését helyhez nem kotti s a ki-állítás sikere fölötti ügyes és szellemes re-flexió után adta a szót Id. Vojnits Lukács-nak, ki lelkes szavakkal adott kifejezést az egyesület haladás és tettvágyának. Utána Mukics János polgarmester szólott, megköszönve az elnöknek, hogy a kiállítást Szabadkan ren-dezte, miáltal Szabadka tiszteltetett meg. Természtesen azt elhalgatta, hogy Szabadka bi-zony edes-keveset tett a kiállítás ünnepéi külső emelésére, mert még a város-háza épü-leten se láttunk bárcsák egy szál lobogót is.

Maga a közönség oly félválról vette az egészéet, hogy talán még meg se nézte a ki-állítást. De minderről más helyütt.

A mi a kiállított terményeket s méhészeti tárgyakat illeti, részletes leírást alig adhatunk.

Mindazonáltal a futo szemle behatá-sa alatt szembetűnő kiválóbb dolgokról s illető-leg kiállítóikról initt halvány fényképet adunk:

A bejáratnál s a nagy helyiség közepén Be nártz városi műkertész pompás virágki-állításra tünik szembe s különösen megörö-gtatest gyakorol az általa kissé elkésve ki-állított virágvancsok. A szabadkai tanítóok ke-pzebe is remekelt gyümölcs-kiállításával.

A sorban következnek Varga István, Czedler János (Zombor), Kiszallási urada-lom, Zombor városi faskola, Törley Gyula,

Vojnits Eteleka gyümölcskiállításai, melyek va-lóban méltok a dícséretre.
A terménykiállítás is sikerültnek mond-ható. itt a következő kiállítók neveit jegyez-tük föl: Szakkal Mihály (Bajsa) kálóatele ter-ményei, Gabrielovits István (Martonos), Deuts-Mór (Topolya) ritka szép buzájaival (unt ki), Schwartz József (Ó-Szavac), amerikai Lu-kács Mihály (Bajsa) buzája. Id. Vojnits Lu-kács repezéje, Gabry László arpaja. Szemzó Gyula köles s bab (mont' d'or.) Vojnits Ja-kab (Alsó-Roglaticza) köles, Bajsa Vojnits Jakab zabnaticza tanyajából szép buzával, Széchenyi József tryszéki enők buzájaival s zabjával, gr. Zichy Nepomuk János (Topolya) buzájaival, Br. Ródl Béla (Kelebia) szibériai buzájaival, Zsuffa András (Zombor) ausztrálai buzájaival, Gottlieb Marton (Zombor) veres moharjával, Kiss Abay (Kis-Hegyes) tarlo bu-zájával tünt ki. Megemlítenünk még: Vojnits Tivadár kukoriczaja Vojnits Eteleka burgo-nyaja s paradicsom-terménye.

Különösen szembetűnik Wagner Test-vérek (Ujvidek) borkiallítása, Vojnits Jakab uborai, Czudra Lujza berezete, Czedler Já-nos olóra. A következők arattak még általá-nos elismerést: Szegedy Amália és Bitter-mann Emma tézsaneműivel s befőtjeikkel, tovább: Karner Eteleka, Berényi Lajosné, ki ezokiválz sepházkenyereket is állított ki, Birkács Gyuláné, kinek lőhasurjai is említték érdemleikét, ezenkívül föltűntek keltettek Hof-bauer Mari savanyított uborka-nemű, ki már 40 év óta foglakozik ezzel, e helyt felemlít-hetjük még Riez Vilmosné savanyuműit is. Ezután következik Karakasevits Simon mo-holyi nagybirtokos gazdag s közelméret aratot gyümölcskiállása, Br. Ródl Béla kar-olli, Fellegi Lujos uborka, Vojnits Lukácsné sárgadinnyeje (czukorban főzve), Br. Wense Ludovica befőtje, Szemzó Sarolta (Zombor) aszpika, Szemzó Istvánné befőtje, Moholy közösgye, Manits Péter, Tipka Antal, Pavko-sorakoznek minden állást elfoglallo sza-badkai. És rájuk is fert volna, mert alkal-mi toasztokban hallhattak volna, mivel tudnak czentul a ki szabadkának a város dícsőségét és polgárainak jólétét elmoz-dítani.

A m. kir. orsz. selyemtenyészési fel-ügyelőség is kiállított mintá selyemgubókát, a gr. Chottek-uradalom kenderkiállításával is kitünt; dohányműben említték érdemeik Bucer János (Zombor) s Veszelovits Péter (Zombor).
A szemle folytonossága hozza magával, hogy itt említhük még Grafing Vincez gyü-mölcseit és Vojnits Simon tök és uborka-ter-ményeit.

Szemvidtő és étvágygerjesztő látvány nyujtanak Liedlmeckert Andras és Merkovits Andras szabadkai nagyvendéglők asztalai, melyeken aszpik, mayonnais, sajt, rostbeól créme stb. izlések csoportoztatban vannak el-helyezve.

Bemhader Lajos saját gyártmányu ceet-jével vonta magára figyelmünket. A gyü-mölcsezet zenék kitüntek még: Malachovics László (Szabadka) és Polyakovits Anjocs, ez utóbbi igazan egyszerű gyümölcsével s kerti novényeivel.

A méhészeti teren találkoznok Schwar-tzer Béla (Philippova) mézboráival, Mózer (Kula) méz — továbbá a bacs-bodrogh me-gyei fők-méhészegylet különféle méhészeti eszközökkel, kaptárokkal s méhész-sapkák-al. Turnovszky Sándor (Philippova), Jakob József ritka szép mézrezeivel, különösen ez-re utóbbi érdemi meg elismerésünket, Hoffmann S és György falvai H. pergettett ószi mézsej-tköből mesterségesen összehállított „Eljen a király!” felhrtu üvegscréknével, Wolf József (Adán), valamint Wagner Antal János mélygarovits (Bécs) gazdag kiállításával.

Latinovits Ernő (Borsód) repa-, Majoros J. (Zenta) gyümölcs-, Nagy Karoly szőlő-, Lang József tök s uborka-terményeivel tün-ki. Mukits Jánosné 10 éves hazi-szappanya,

befőtjei, Mukits János borai s pálinkái (di-csérük mások is?) Szemzó János paprikái, Mi-ssassin Jakab gyümölcsei, Antunovics Lajos hatalmas káposztai, Kiss Abay tök és uborka, Vojnits Eteleka aranyhéju óriási tökterménye vonta magára a köznyálmot.

Az általános méltást, valamint a jury határozatait legközelebb hozzuk.

A szabadkai kiállításból.

(Bankett és kiállítási értekezéslet.)

— Eredeti tudósítás. —

Folyó hó 23-án társas-ebéd volt a Hungaria vendéglo diszternében; 24-en d. u. 4 órakor gróf Zichy Jenő enklötte eladtt az 1885-iki országos kiállítás alke-releti bizottságának megalakítása vegett ülés a város-ház tanácsstermben.

Bankett és kiállítási értekezlet egy kalap alatt czifra dolog lehet nasutt, de nálunk nagyon természetes dolog. Dikcio jellemzi az egyiket, dikcio a masikat. Ko-moly cselekedetet ne kívánjon tölünk senki. Meg a társas ebéd sem folyt le a kello komolysággal, kivéve vendegünk ügybu-zalmat. A szabadkaiokról ezuttal sem mond-hatjuk, hogy az úgy kello niveajára tud-tak volna helyezkedni.

Itt kicsinyen parterdek döntöttek. A foispán és az egész Antunovics-párt mintegy jelszóra, tavolmaradásukkal excelláltak. Pedig díszes, nagynevü vendég-geink, a kik mind kipróbált jó hazatiak, józgal megérdemelték volna, hogy korükbe sorakoznek minden állást elfoglallo sza-badkai. És rájuk is fert volna, mert alkal-mi toasztokban hallhattak volna, mivel tudnak czentul a ki szabadkának a város dícsőségét és polgárainak jólétét elmoz-dítani.

Hiszük, hogy a távollevők is meg-hallgathatták volna Zichy Jenő gróftot, Széchenyi nemes-militics plebános és cím-zetes kanonokot, Schmauz Endre Bács-Bodrogh megye alispánját.

A gróf ez alkalommal is kedves the-máját, az ispar hasznosságát és emek elő-mozdító eszközét, a kiállítás választotta felköszöntöje tárgyaul. Különösen sikerült Széchenyi felköszöntöje, ki ismertetve a város talajának és egáljának áldásthozó mivoltát, gróf Széchenyi maga hires jel-mondatát, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz” arra módosította, hogy: Sza-badka nem volt, hanem lesz. Nagy örö-mmel fogadtuk e kijelentését, de még na-gyobb lelkesedést okozott felköszöntöje, midon ama passusra tért át, a midon a szabadkai zilált társadalmi viszonyokat érintette. Fénylo sugarakkal láttuk hom-terököt övezve, midon sziveink melyéből figyelemzetet bennünket az egyetértés-re, mely — fájdalom — nálunk oly nagy mértékben hiauzyik.

A figyelemzetes szívből jött, sziv-hez szolt; de mit ér? ha azok, a kiket illetett, jelen nem voltak.

Schmauz Endre Vojnits Jakabot fö-lszöntötte fel ékes szavakban. Sikertült fel-köszöntőt mondottak még végül a kiállítási bizottság enklöi id. Vojnits Lukács,

Milassin Jakab, Torley Gyula és Németh Mátyas. A hivatalos felköszöntőket Szemző Gyula és Rácz Vilmos mondották. — Szemző Gyula a legnagyobb magyarrá, felséges királyunkra mondotta felköszöntőjét, Rácz Vilmos pedig a miniszteriumot dítette.

A bankettről tehát röviden emnyit: ottunk, ittünk és hallottunk szónoklato-kat. A vendéglős pedig újból egy nagy igazsággal okulhatott. Hiába ilyen az élet: sokat járunk tele s nagyon keveset nyúj-t. Vendéglősök is legalább négyszer annyi személyre terítették és azt tapasztalta, hogy a sokat igéro társas-ebédelni kevesen vettek részt. Pedig nagy elonyokben reszesítette vendégeit. Uramfia! 3 firtét még pezsgovel is traktált bennünket!

Mindenütt halátlanság és csak halátlanság!

No de térjünk át az elszomorító bankettről a kiállítás értekezletre. Ha ha itt üdülést szeretnénk?! Legalább minden ember azt hinni, itt nem lesz személysékedés? E kérdésnél nem kell politizálni, itt minden ember aldozhat a hazá oltárára. A ki akar cselekedni, annak meg van a tere. Mi is úgy gondoltuk a dolgot, hogy a szabadkaiak is a hazafiás ezéitől áthatva, egyetértőleg azon leszenek, hogy politikától és személyes kérdésektől elterve, már eleve is azon leszenek, hogy a város dicsőségét és az ipar lendítését fogják célozni az orsz. ipar-kiállítás alkalmából.

Ez a város reményünkben már az értekezlet lehatott.

Palam et publice az értekezlet alkalmával Mamuzits Lázár országgyűlési képviselő és Mukits János polgármester között oly eleven szavaltás jött létre, hogy biz’ isten a sok kiállítási gyönyörtől meg-szoromított, Mamuzits képviselő Sárul Szabo László és ipa Jakabcsits bizottsági atnökökké leendő megválasztatása mel-lélt kárdozolott; Mukits azonban job-b. Vojnits Lukács nagyföldirtokost önjá-totta megválasztatni.

Ez oly keserű szemrehányásokat provokált a két küzdő fél között, mely élénk viángosságot vetett szomoru hely-zetűkre. Még a legbizalmasabb eseeleket is a partviszonyok által dobtetik el mindánk. Sen’ sem lesz megvitatva, ki tihet többet a kozjoert, hanem az a döntő, ki melyik parthoz tartozik.

Jól vezet felünk értesülve Mndrony Soma, ki ezen zárltságunkat kritizálva, ügyesnek egytértőre szolította fel a szabadkai városi közönséget.

No de nagy nehezen a választason is átörökünk. Előnké Jankovits Aurel fo-lsopar, alkotóké Jakabcsits és id. Vojnits Lukács nár lettek megválasztva. Aztán a bizottsági tagok választásán is átesve, az önközlő gról az értekezletet szétoszlotta.

És mi szabadkai ismét egy blama-gesál gázdagadant urbi et orbí.

Az értekezletnek azonban fénypontja is volt: Mndrony Soma szónoki beszéde az ipar-kiállítások hasznosságáról. Elmond-ta, hogy a kormány nem riad vissza a fűrész- és a nagy anyagi aldozatóktól, csakúgy az országos kiállítás iparunkat az új élet megvilágításba helyezze. A vátozásigó híven hangoztatta, hogy im-mat országokat nem feyverrel, hanem csak az iparral lehet meghódítani. Fel-hozta kérelt fele törökü misszionát, mit csak úgy ahamósíthatunk és értékestih-tünk, hogy ha iparunkat fejlesztjük és kozismerit tesszük. Az industrializmus hajótko hasznáról hosszabb ideig értekez-tett, azon megalapodásra jutott, hogy mind ma nem dícsört az, ha azt mondják mindenki, hogy Magyarország Europa első-személye. A termelvényeket az ipar van látva értékké emelni, ezt kell első-személynek, hogy így hazánk naggyá, ha-tamassa meg-szeresebb körökben ismertté és függetlenebb tegyük. Hivatkozott Fran-

coziországra, mely daczára, hogy a né-met birodalom által fegyverrel legyőze-tett, ipara által csakhamar elsőrangú ál-lamok sorába újból felküzdötte magát.

Szellemesen, szépen és okosan be-szélt; de végük főleg annak hasznát, a midon specialisan nekünk beszélt. Viri-bus unitis legyen jelszavunk. Ne szemé-lyeskedjünk, ne politizáljunk ott, a hol edés hazáknak minden egyes emberére nagy szükség van. Legyünk egy testtel és egy lélekkel azon, hogy mi is a kül-világ előtt gyarapítsuk országunk dicső-ségét és nemzetünk jóletét.

Hogy így legyen, engedje a Min-denható!

Buchwald Lázár.

A szünidei orvosi kursor.

A budapesti egyetem orvostanári kara által a francia és németországi egyetemek mintájára e hó folyamán meg-tartott s gyakorlati vidéki orvosok részére szervezett szünidei kursor az összes orvosi karra és a közönségre nagy jelen-tőségű bir.

A vidéki orvosok szaktndományuk s újabb vívmányainak elsajátítására a leg-jobb alkalom s mód nyílrik s mi öröm-kel konstataljuk azt, hogy megynél-ezen igen fontos kursoron több orvos vett részt. Nevezetesen városunk hazafiás és tevékeny főorvosa dr. Pavlovits Si-mon, dr. Révész Benó szántóvári és dr. Hofbauer Miklós hodsági, dr. Milkó J.-ő-becei járás orvosok, dr. Holländer Jankovicsi községi s dr. Nikolsburger K. bajai gyak. orvosok.

Tudományuk előhaladása iránt ér-deklő orvosok a közönség részéről bi-zonyosan kellő méltatásban fognak része-sülni. miután bizonyos hiszünk, hogy va-lamint elméleti képzettség egy gyakorlati ügyességben is gazdagon tértek haza Á-összes Magyarországból 118-an vettek részt s igen dicsőerőel szólnak a 'bpesti tanarok különös előzettségéről, kiváló szivélyességéről, melyely nem fardaték-el a sok ostromló kérdésnek megfelelni.

A kursor az idén 14 napig tartott s esztendőre halljuk, hogy egy hónap-ig tartani s reméljük akkor, hogy 16-megesebben fognak abban megyénk s vá-roosunkból orvosaink résztvenni.

Mint halljuk városunk jelenlegi fő-orvosa különös szult fektetett ez alkalmal-mal gyógyászati tanulmányában a fu-és nögyógyászatra.

Megemlítjük, hogy a kursistáknak nagy bankettja a Frohnerben sept. 12-én tartott meg, a melyen a tanári kar-összes tagjain kívül a kormány képvisel-tében dr. Markusovszky Lajos min. t. o. méltósága vett részt.

Először szöolt Tauffer a kursisták által megkedvelt tanár, feszult figyelem-mel értekezett, habár inter pocula mégis egy komoly kérdésről a febris puerper-ans (a gyermekági lúz) nagy mérvü pusztításának csökkentésére vonatkozó jav-aslatát adva elő.

Dr. Markusovszky az orvosi könyv-kiadó vállalat partolására szervezte a jeleniavoket. Szóba jött aztán az orvosi kamarák behozatala a homeopathia ma-gas körökben úzni szokott kuruzslás, a-bábák s az u. n. parasztbábák kuruzsl-ása s ezek meggátlására szolgáló intéz-kedések, — végül Korányi Frigyes ta-nár kimagasló nagyszabású s széles tu-dományának megfelelő beszédet tartott melynek pontje odairányult, hogy az orvos minden tetteben az erkölcsöt s a magasztolt igyekezzék keresni, mivel az erkölcsöt tett, szó, nyom nélkül soha el-nem vesz.

A díszes társaság újfél felé a leg-vidámabb hangulat közt oszlott szét.

Egy kis orvosi tudákosság.

— De azért csak tessék elolvadni. —

Ki nem ismert firtul, hatalmas fiziku-m emberek, a kik meg szokták az éjjeleket bor és más szinten e három bettvél kezdő-dő névi hazákban tivornyázva éltőlteni. Reg-gel meg borzós jejjel, fött rák-vörös atcz-éczal be a gozfürdőbe, hogy ott mámorokat kiizzadják, kizuhanyoztassák, s ekkent a nap-kiállítás — hivatalos vagy egyéb kénszerű — szellemi munkásságra képestő ülésszékűet visszanyerjék. Eleinte a hatalmas fizikum bir-ja, sőt jó hatását érzí e műveletlenek s utóbb szokása valik nála ez életmód. Nincs pedig az a vizelő-termeszt, melyet bizonyos id-ő múlva e visszacsés meg ne rontana. Iát ha meg gyönje is a test! Pedig az ilyen haszná-lalja, sőt legtöbbször az ilyen, látva a példát-erősebb társaitól és ekkent akarja replerá-t a kicsapongásban legyaszott erőt. Ezeknél aztán az idegek megromlása „galopp-pro-z” ütemben következik be.

A nagy városok szellemi munkásságban kifáradt embere hallja magasztalni a hideg vizgyógyomód üdítő hatását. Azt hiszi, hogy az a hideg vizgyógyomód az valami rendes, ter-mészetes dolog. Az mindenkinek egyiránt jó, csak használni kell. Megveszi a zuhanyt, le-jepeit, kadat, és hajra, az úrozastaltól, az ág-ból a zuhany alá, a zuhanytól az úrozastalhoz és agyba — a közvetlen hatás eleinte jónak tét-szik, folytatja éveken át és mikor egyszer már mutatkozik a baj, még akkor se hiszi, hogy a víz s illetőleg annak eltalált mód-oztatban hasznalata rontotta meg és még fokozottabb dühvel használja. Mint az egy-szerti azaz hogy sok fatusi ember, a kinek orvosa 12 órai saros fürdőt rendel, aztán ezt egy huzamban akarja kiülni a nagy forró medencében.

Bizonyos még az is, hogy a nyári für-dővaid is, elvettét utasítas, hibás diagnos-is folytat, nem egy embert megtört.

A vasas és általan a hevítő, vért tor-lasztó meleg ásványvízek ivása is nem egy vermes embert lehet a pisztoly csőve ele. Szintoly veszedelmes lehet a másik ellentetes hatású, az olvasztó, gyengítő ásványvízek nem, vagy rosszul javult hasznalata. Ezek busko-morságra, majd kétségbeesés hangulataba ejtik az olyat, a kinek e gyógyomód ellenjav-alva volna, de a ki orvosi helyes körüme nél-kül, vaktában választja magának e fürdőket.

Az ilyen roncsolt idegzetű ember aztán elveszti lelke erélyét, jellemé szilárságát az élet küzdelmeiben; a kísértések hamar lever-rik lábáról. Hiszen az akarat erejének a jel-men szilárságának gyökere is a testből nyeri táplálékát. Ha ebben kemény körszirt helyett, melyben megfogozék, csak laza ingó talajt lel, hat a legelső erősebb szélroham kidöni-onnan a bár szépen indult jellem sudaras fá-ját „Sana mens in corpore sano!”

Az egészséges ember arról minek köz-vetlen rosztatást nem érzi, nem akarja el-hinni, hogy az általmas lehet. De sőt meg-kineveti a jóakaró tanácsadót, a ki óva val-melyet rossz szokástól. Hogy a fürdő általmas is lehet, ezt sokan nem akarják hinni, sok-szor meg orvosnak sem. A legáltalánosabban el van terjedve az a téves fogalom, hogy csak használnak, de semmi esetre nem arhat. Holott pedig áll, hogy csak olyan, mint akár a puskapor; lehet hasznajoat vagy öldöklo munkára egyaránt fölhasználni.

De hiszen e fürdőtudat mindenütt el van terjedve az idő szerint Európában Miért hat, hogy épen nálunk visz végbe legnagyobb ronbolást?

Ennek is megtalálhatjuk a magyarázatát több rendbeli körülményben. Egy az, hogy a polgarosult népek köztalig ha nem mi va-gyunk azok, a kik legtöbbit vétkéznek saját testi épségük, egészségük ellen. Epen mért igen is elbizakodunk örökben, fizikumunk elpusztíthatatlanságban, pazaroljuk egészségün-ket, két kézzel szorjuk ebbel gazdagságunkat. Hol virrasztanak annyit kartya, bor, zene mellett, mint nálunk? Hol jogasztanak annyit fűszert, zsirt a konyha mint nálunk? De a mióta nagy városokban élünk, szellemileg többet foglalkozunk, — a mellett pedig a mióta amer régi jelszavunkat is tartjuk, — íme a következmény: a külföldi fürdöket elár-asztjuk gomorbojos vendégekkel, pedig az itthoniak is jól megtelnek.

De ennél is fontosabb körülmény az, hogy minél hevesebb a vérmezséket, annal nagyobb kárt tehetnek abban az izgató gyó-gyászok. A hidegebb, lustább verü nem örökig ülhet a vízben, nem árt neki. Látjuk a természetben, hogy a tuzes verü, ideges állatok, orszlán, tigris, igen rövid életűek, alig 15—20 évé elnek: a nyugodt böles ele-fánt életössza 5—600 esztendő.

És aztán tudjuk, hogy a nyugoti ember, főleg a német, akármibe kezd, első dolga arról könyvet venni, és a százejólt művelet fölött mely tanulmányokba bocsájtkozni. Igazi német még feleséget sem vesz, mielott

orvossal nem konsultál. Mielött gyógyfürdő-re, vizsgáltatja magát. Mi pelhig meg nem rég azzal eledezőltökön magunk fölött, hogy akkor levatunk orvost, útkor már haldoklunk.

Iát ha e részben már változtunk is, de bizonyos, hogy egészségé dolgában, gyógyász-ko-zók megvalasztása körül még mindig nem vagyunk eléggé körültekintők.

Az orvos eminezer azon tényezők közé tartozik, a melyik kisebb-nagyobb száma-rányból a polgarosultság színvonalának alana-tabb vagy magasabb fokára egész biztoság-kal következtethetünk. Semmi vagy kevés orvos: elég vagy félbarbság. Sok orvos: magas fokú polgarosultság. Ez a legsalhatla-nabb fokmérője a műveltségnek.

A pap, a tanár, az orvos foglalkozása a legtöbbit tisztellett érdemi az emberség ré-széről. De még a művelt ember is csak akkor kezdí az utóbbiak hivatalásán nagy jótekonyúságot érezni, beismerni, mikor már fiatal ereje fogyatkozik, vagy fájdalom ta-pasztalatok vezetik e meggyőződésre. És még ekkor is megcsig rajta, hogy orvosi utasítás nélkül rohan a fürdőnek, hidegnek, melegnek, mintha az nem volna olyan, mint a gyogytár, melynek szereizek már keveseb könnyelműs-éggel nyul a laicus. Pedig vannak dispositók, melyekben elődöklo hatása lehet ugyanazon fürdőnek, mely egyébkint indikálva van az illetőnek. Az atopin a szembe csöpögtetve, meggyógyítja a legveszélyesebb szemhajt, ne-hány csöpp a gomorbozn biztos halált okoz. Azonkép a fürdő hasznalati módjában rejlik általmas vagy gyogyító erejének titka. A budai, melháidi és vele rokon fürdők pl. az üdít haszariyalobot, a legveszélyesebb beteg-ségek egyiket meggyógyíthatják, sőt ez ellen nines is már talán más orvosság, de ha a beteg elhibázja az időpontot, ha például lázas állapotban veszi — menthetlen megöli egy két fürdővel.

Téhat lassan a testtel a fürdökkel szem-ben. Ha az orvosok is tévedhetnek, hogyne tévedhetnek a laicus?

Egyáltalán nagy baj az is, pedig tagad-atlan tény, hogy a közümelelő minden egyéb terén való rohamosan sebes előhalá-dásukkal nem tart lépést a közegészségügy rendezése. Ismeretes tanulság, hogy minden magas kulturának meg vannak a maga hátrányai is, gondokodjunk azok ellenszeri-ről, különben gyors haladásunk nem lesz egészséges.

V. J.

H I R E K.

A szabadkai kiállítás alkalmából rendezett műkedvelői előadás és hang-verseny fényesen sikerült. Zsuoffolt ház. Gaal F. „Úncpi nyitánya” id. Vojnits Lukácsnak ajánlvá, méltó tapsokat ar-tozott. A városi zenekar egyike a legjob-ban szervezett műzenekaroknak. A sza-badkai fiatal dalárda is kitted magáért „Huzzad cigány” című dalával. Legna-gyobb, mondható viharos hatást, falren-gető tapsokat, újrászát aratot **Strasser Mariska** k. a. hegedűjátéka, kit **Strasser Bella** k. a. kísért zongorán. „Fantaisie-Caprice” Vientempstól adatott elő. Gaal F. karmester „Rapsodie”-ja zongorán elő-advá a szerző által, tetszért aratot. A „Váróteremben” című vigi. I felvonás-ban tetszett. Előadók voltak: Demidor-é, Berki Ferencz. Zongora-négyes Mo-zart. A W-től zongora, hegedű, viola és violoncellón előadták: Hidegh Bella k. a. Lehmert J. Farkas J. és Volgyi L. Tap-sokat aratot. Magyar népdalok ezimbal-mon Vojnits Imre. Úgyesen játszott. „Elegia” Ernstől, hegedűn Farkas József ur-tól. Tapsokat aratot. „Viharban” a sza-badkai dalárdától. Hatással. Az est hősei **Strasser Mariska** és **Bella k. a.-nyok.**

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület szabadkai kiállításának napirend-je az következő volt: sept. 23-án. A meg-nyitás délelött 9^h órakor volt a kiállít-ás helyiségének előcsarnokában. Az egye-sületi elnök Szemző Gyula ur üdvözlő beszédet, és utána a kiállítási elnök id. Vojnits Lukács ur megnyitó beszédet tar-tott s erre a polgármester választott. 11 órakor d. e. a jury alakulása végett ülé-s

volt a városnézet tanástermében. D. u. 5 órákor tisztí-verseny elmaradt az eső miatt. Este 7 órákor műkedvelői hangverseny tartatott a városi színházban. Sept. 24-én. D. e. 8 órákor a méhésztársaság értekezletét tartott s tíz órákor közgyűlés volt a városnézet tanástermében. D. u. 2 órákor lövésznyeremény a majski kapunál. D. u. 4 órákor Gróf Zichy Jenő ur elnöklété alatt az 1885. országos kiállítás alkerületi bizottságának megalakítása végett ülés tartatott a városnézet tanástermében. Ezen ülésre a Gróf ur kíséretében egy orsz. küldöttség is megjelent. 5 órákor a „mezői gazdák versenye“ tartatott meg. Este 9 órákor táncvigalom volt a „Pest“ szallóda termében.

Kun Melanie k. a. lapunk munkatársnőjének esküvője. Kvassay Ede ismert írónk, cs. és kir. kamarás s osztálytanácsos tegnap tartotta esküvőjét szentpéteri Kun Melania kisasszonnyal. Kun Sándor főldbírtokos szép leányával. Az ünneplő a menasszonny edes anyjának szadai nyári lakában folyt le díszes násznép jelenlétében. Násznászony öv. Kvassay Ferencné volt. Násznagyok: Boothly Zoltán egyetemi tanár. Ghicz Emil cs. és k. kamarás és min. tanácsos, gróf Telesi Ede és Zlinsky Gyula; mellétek: Aludásy Vinccs és a fejedelmi máltaí rend lovagja s cs. és k. kamarás és Komocsy József. Nyoszolyó leányok: Hirtly Tini, Kvassay Natalie, Zlinsky Irma és Fanny kisasszonyok. Vőfélek: gróf Kornis Emil cs. és k. kamarás, Kvassay Jermóné, Rudanyánszky Laszlo és báró Szentkereszty Ferenc voltak. Az esketést Erdélyi József vöröseyházi ref. lelkész végezte. A szerztást végezték az esküdők lakoma követte.

A szabadkai színház az idegi igazgatója Mosonyi Károly a következő színi jelentést bocsátotta ki: Vagy szeressenem tisztelettel tudnivali, miszerint a vidéki színház legelőkelőbb tagjaiból, a. e. t. t. t. közönség multanyos műnügyének megfelelően, népszínmű és operette társulatot szerveztem, az 1883-84-iki színi évad folyó évi október hó 1-én „Bozóti Márta“ Csiky Gérgely legújabb színművével vendi kezdetet, melynek tartama alatt a színműirodalom minden műfajának legújabb termékei fognak előadandók. Egyelőre következő újdonságok tüzetek ki előadandók. Dramai váltópálok: Stomai család, Sergio Panlu, Zalameai báró, Bozóti Márta, Mozes, Nana leánya, Mai férfiák, Matrók, Fedora, Párisi regény, Uj házár, Lady Tuffin, Három korú a legelőkelőbb, Fabricius leánya, Kis szorakozó, Ordogszák stb. Népszínműek: Veres sapa, Tot leány, Jeles kompanyia, Marcsa és Mariska, A fűt, Szellőzik, Árva Zsuzsika, Korosi leány, Ambrus lácsi, Szep leányok, Szerellem sötét verem, Ordog földiája, Erzes bankó, Gazdaram felesége, Aranyos Miltza, sat. Operettek: Királyi csipkésné, Nap és hold, Három testőr, szék illatszerező, Indigo király, Morilla, Koldus-diák, Vidasz, Matóthelmen herceg, Tiszturka a zártdában, Gaszcig, néb, Borgere, Udvoško, Donna Juanitta, Bocaccio, Körtévi haragok, Furcsa háború, Kis herceg, Kénelj kir. Gírolle-Gírolle, Remete cseugyttyűját. A szerződött tagok neveora. Nők: Aradai Ida, drámai szende és társalgási, Ajtaié Teréz, seged-szineszno és kar. Breznaine Rozsa, drámai s társalgási anya. Cseki Ilona, fiatal hosno és társalgási szineszno. Daroczi Ilka, drámai és társalgási szineszno. Deszerine Mari, Erdeilyi Otti, Furst Hermán, Herceg Papi, Herceg Jenni, segedszineszno és kar. Kuthine Julia, vigateki anya és komika. Kukemezei Vilma, vigateki szende és naiv szineszno. Konti Fanni, segedszineszno és kar. Lenárdne Emilia, hosno és társalgási. Lócsekre Géza, operette comica és áltenekésno. Polgár Izabella, seged szende. Rozsa, Rozsi, seged enekesno és szineszno. Ronászekiné Vilma, operette és népszínmű enekesno. Skultiné Jóna, segedszineszno és kar. Philippovics Emma, segedszineszno és kar. Tatai Eugénia, operette mezo-szopran enekesno. Váradiné Jolan, seged szerepekre főrők: Ajtai Károly, segedcomikus és kar. Aradi Artád, segedszineszno és kar. Barua Andor, segedszineszno és kar. Breznai Géza, comikus, apa, jellem-szineszno. Csicszer Kálmán, lyrai szerelmes és társalgási szineszno. Csaly Imre, apa és jellem-szineszno. Cseuteri Kálmán, segedszineszno és kar. Csepreghi József, segedszineszno és kar. Dezséri Gyula, comicus és jellem-szineszno. Halasi Béla, operette bariton és társalgási szineszno. Hevesi János, segedszineszno és kar. Kazalicki Antal, hos szerelmes és jellem-szineszno. Kunosi Ernő, segedszineszno és kar. Lócseker György, kar-szineszno. Miksai Emil, segedszineszno és kar. Miskolczy Berta, sugó. Nográdi János, segedszineszno és kar. Philippovits István, operette bassista. Szabó Antti, apa és jellem-szineszno. Sarlai, segedszineszno és kar. Tisztai Dezso, bouvaivat comicus és társalgási. Tirno-

vay Gyula, segedszineszno és kar. Váradi József, operette bariton és népszínmű szereplő. Zajonchi Elemér, operette tenor. Gyernek szereplőek: Szep Olga, Ajtai Ersti, Csepregi Emma. Továbbá teljes zenekar.

Válami még a kiállításhoz. Folyó hó 23. Gróf Zichy Jenő az 1885-iki általános kiállítás országos bizottságának elnöke ma délután Mदन Budra Soma és Toldy Ferenc kíséretében ide érkezett, hogy a kiállítás helyi bizottságát itt megalakítsa. Városunk polgársága azon ügyhöz méltó lelkesedéssel fogadták az érkezőket, melynek képviselőiként körünkbe érkeztek. A vasutnál a városi főkapitány fogadta az érkezőket, kiknek nevében gr. Zichy köszönetet mondott e nem várt szíves fogadtatásért s biztosította az egybegyűlteket arról, hogy a kiállításnak sikerülnie kell, ha a hazai minden egyes polgára oly lelkesedéssel karolja föl annak ügyét, mint a minót a szabadkai részéről tapasztal. Ezt különben nem csodálja. E város, mely a közügyek terén az első közt van becsülettel fog aratni a közügyek terén is. Az alakuló gyűlés holnap lesz.

A VII. izr. kerületi képviselő elnökségét felhívás intéztett a helyi. izr. hitközséghez, hogy ő felsége szegedi látogatása alkalmából alkalmi bizottsághoz egy fogott valasson s azt f. hó 25-éig bejelentse. Azonban mi történt? A helyi. hitközség elnöksége mind e máig senkit se jelentett be, míhál azt lehetne következtetni, hogy nem tállakozott Zomborban vagy alkalmas egyéniségre, vagy vallalkozó. Sem az egyik, sem a másik körülmény nem lehetne hízelgo a helybeli hitközségre még akkor sem, ha ez valóban így volna. De nincs így! Tudomásunk szerint nem egy intelligens állásos egyén valószínűleg volna helyben e hazaság ezen előmozdítására s nem kímelt volna sem időt, sem pénzalotzatot. Csakhogy a helyi. izr. elnök ség — úgy látszik — csak félvállról vette az egészsét, s nem is igen járt utána a dolgok. E pár sor tehát szolgáljon felvilágosítással a nagy közönségnek, nehogy hitközségünk az a szégyen érje, hogy itt bizony nem akadt ember, a ki egy hazafias eszme megtestesítésére alkalom tudott volna.

Egy élelmes mérnök. Egyik háromszéki mérnök a bodza-krasznai szorosban dolgoztat. Nem messze e helyhez van e y olah falu, hol szőlőt termesztnek. A mérnöknek egyszer eszébe jut, hogy jó volna szőlőt hoztatni. De hogy küldjön érte, mikor nincs utlevél? Pedig a darabancok nem ismerik a trefát, nyakon csipik, a kinek nincs passzusa, ha mindjárt a mérnöknek akar is szőlőt vinné. Méréknőknek azonban nem sokáig volt zavarnban, hogy honnan kerítsen utlevelet; visszsaemlékezett rá, hogy van egy magyar koronával ellátott papíros, mely nagyon hasonlít az ideiglenes utlevelekhez, fölírta ez: „fennmagyar hosszurra vagott pipadohány, 1 dár ár 5 kr.“ Úgy gondolkodott, hogy az a passzusz-vizsgálat daraboncz, ha véletlenül tud is magyarul, olvasni bizonyára nem tud; s ebben megnyugodva, egyik nunkas kezébe oda nyomott egy ilyen papírost s elküldte szőlőért. Ez szerencsésen eljárt a küldetésben, a kosár szőlőt elhozta s visszhozta a nevezetes passzuzt is, rajta az aláh híataróság láttaozásával.

A király Szegeden. Mint tudostónk írja: Szeged város polgármesteréhez az októberi ünnepek alkalmából a következő törvényhatóságok jelentették be képviselőket: Csánád-, Csongrád-, Temesvármegyek- és Baja, Hód-Mező Vásárhely, Szabadka, Temesvár, Zombor, Ujvidék szab. kir. városok. A törvényhatóságai küldöttségek élén öt főispán érkezést tudatták: ezek Jankovics Aurél Szabadka, Zombor és Baja városok, Lonovits J. Csánadmegye, Ormos Zsigmond Temesvármegye és Temes város, Paracsetics Félix Ujvidék és Hód-Mező-Vásárhely város főispánja. Több törvényhatóság már megvalasztotta küldöttségét, azonban még nem jelentette be a szegedi polgármesternek. Temesvár város és Temesvármegye küldöttségeinek névsorát még nem közölték Szeged városal. Az eddig bejelentett és névszerint is közölt küldöttségek a következő számu taggal jelennek meg. Csa-

dármegye 22, Csongrádmegye 36 taggal, Baja város 5, H. M.-Vásárhely 16, Szabadka 15, Zombor 7, Ujvidék 21 taggal.

Túrrabornokok, megyénk szülöttje, Görögországba való utazásában nagy veszélynek volt kitéve. Uganis a Konstantinápoly felé haladó villam-vonat Turnu-Severin és Verciorova közt kisklott, de szerencsére nagyobb baj nem történt. Túrrabornok mosolyogva említe a többi megremült utasoknak hogy az lett volna csak a különös történet, ha ő, ki több véres csatából megszabadult, most a vasuton pusztul el. A többi utasok is szívők mélyéből örültek, hogy ez a különös történet ezuttal meg nem történt.

Óngyilkosság. Nagy családi gyász érte ezeltől öt nappal Fernbach Antal fiát, Fernbach Balintot, kinek fiatal és szép neve föbbe lötte magát, de a szerencsétlen nem halt meg rögtön, mert a golyó a koponya falazafába turódott s súlyánál fogva lassanként alászállott. A család minden lehetőt elkövetett, hogy őt az életnek megtartsa, miert is Dr. Kovacs egyetemi tanár két segédjével meghívta, hogy a golyót, ha lehetséges vegye ki, mi azonban a hírneves operateurnek sem sikerült. A szerencsétlén halála kikerülhetetlen, mely minden órában bekövetkeztetik. — Tették oka eddig ismeretlen, ámbár a közönség nem szűnt meg eddig a legkülönbözőbb versiókat terjeszteti, melyeket mi nem vesznék tudomásul, hanem megvárjuk, míg illetek helyről értesítenek bennünket.

A helybeli önségügyi-egylet szövekezettel egy hivatalosziállat állomás jön úreselésbe. Mindazon, kik ezen állomást elhelyernakarnak, Milassevics János egyleti igazgatóhoz forduljanak.

Hogy a méz tartósabban megnaradjon a falon, és ott az eső- és levegőnek jobban ellentálljon, konyhasó közbekeverése által nagyon elérhető; sőt ezáltal úgy megkeményedik, hogy a tal egy ujjal (ezemert) keményeségű burkolattal fog képezni.

A tojást az elromlastól úgy óvhatni meg, ha az a telre való eltevés előtt sódalattal telített vízben addig hagyatik mig nem az tele issza magát, ezután megszárítatik a nedvességétől és ládába rakva elrejtetik. Ezen só telítés által megóvatják a megromlastól és mégis élvezhető lesz.

Nem tesz semmit. Vendéir. Az ördögbe, pincér, mi érte magát? Hisz a tányéromat a zsebkezdőjével törli le? — Pincér (megnyutatolag mosolyog) Oh, nem tesz semmit, mi a kendöm úgy is piszkos...

Kunigunda a kétségkivál a legerényesebb hölgy az országban. Mar hat völengye volt, de egyik se karolhatta át. Vajjon mért? Kunigunda 324 fontot nyom.

Humor. Egy uri ember április elsején feleségét bizonyos, nem épen kétes helyzetben lepi meg valamelyik házi barátjal. „Aszszony, megöllek!“ „De csendesedjél férjesztem, hiszen az egész csak áprilisi tréfa volt!“ „Hah, ugy! Há miért nem mondtad mindjárt!“

NOVELLA-TÁR.

Megérdemelt boldogság.

(Elbeszölés.)

Írta: BÁNYAI GEZÁ.

(Folytatás.)

Jó éjszakát! Milyen lesz ez a jó éjszákaj szegény Balintnak, mikor az éj sötétjében a kétségbeesés minden szörnyű viogyoragnak majd felé, Oh csak Juliska megjonne már. De im szelid ártatlan lányhang zendül. „Azt mondják, nem adnak engem galamboknak.“ S mindegyre közelebb hangzik a dal.

— Juliskám! kiált az öreg s a másik perezbem már edesen csókolja, soha ily forrótan, megjött kis lányát.

— Há megjöttél kis lányom? Vettél magadnak, pipi kenőt szép fejedre. Semmit! Oh rossz lány te, mér gondoskodtál te apidról, s aztán mmi, milyen maskara ez a kalap, hisz vén ember vagyok én már chez a pörge kalaphoz. Köszönöm aranyom, hogy rám gondoltál.

— Há hogy teit azóta az ideje édes apám? Volt-e itt valaki?

Az öreg arcza elkomorult egy percze, hanem aztán mintegy tréfára fogva a dolgot mondá:

— Volt bizony, kérő akadt a házhoz. Képzeld csak kis lányom, itt volt Csajkás szomszéd és megkért téged feleségül.

— Engem? Ej ha, hát hogy jutok én szegény lány létémre ilyen nagy szerencséhez? Igazán megkért?

— No há akar-sz-e hozzá memi? Mond. — A lánykának arca komolylyá vált s ünnepléyes hangon szolt:

— AKAROK!

— Lány! Az eszedet vesztít-e, hogy komoly arczczal ilyet tudsz mondani.

— Nem apám! Ha Csajkásnak a kéreseé csakugyan komoly, úgy én is a legkomolyabban mondom, hogy akarok az ő feleségévé lenni.

— Egy uzsorás felesége?

— Nem bánom.

— De há tudnád-e szeretni?

— Szeretem és hozzá megyek.

— Az ottalrál is ezt fogod mondani.

— Az ottalrál is ezt fogom mondani.

— Nem értem, nem értem.

— Menjén is át édes apám még ma most mingyárt Csajkásához, és mondja meg neki, hogy hozzá megyek, s hogy egy hét alatt meg is legyen a lakodalom.

Az öreg búdoltan támfolygott ki a házból s kétszer is elment a Csajkás háza előtt, mig a jól ismert kapu be tudott találni.

Juliska meg otthon tédre roskadt s két kezét ég felé kulcsolva zokogástól elfuló hangon rebegé:

— Édes anyám, megyek nemokóra tehozóad.

III.

„Látlak!“

Másnap mar a verebék is azt csipriletek Kerékutun, hogy a szép Bálint Juliska a gazdag Csajkás Domótörhöz megy feleségül. Arról folyt a beszéd a malom alatt, kinn a mezo, s ha az utczán két lány összejött, azzal köszöntek egymásnak, hogy: „Hallottad-e?“ „No én nem tudom, hova tette a szemet Juliska.“ — „No persze persze, a gazdagaság.“ — „Lehet ám azért fiatal szerető a vén ember mellett.“ — „No de ki volna, ki a hitte volna?“ — „Mit csinál most bujaban Buzás Kató?“ stb. Mindenki tudott valami csipőst mondatni szegény lány háta mögött.

A bizony Buzás Kató! Rá volt még csak igazi hatással a hír. No de nem is állta meg szó nélkül.

Folvette ünneplőjét s belebegett Csajkás uramhoz.

— No há mi kell nénem Kató? kérdé hátráttel kezekkel a boldog völengye, csakugy foghegyen.

— Tudja kicsoda a kee nénje? Pelzépuk felesége. Né be goromba. Há mondja csak, mit ígért ezeltől két hettel, kedves? — Nem ígértem semmit, eredj a pokolba.

— Ej ha, be könnyen küldözgeti az embert oda, a hol csak kigyelmednek van jussa. Há mért ígérté, hogy feleségül veszl? Mi? Ugy e bár, akkor jóitúit vacsorált nálam?

— Nem vacsoráltam jóitúit nálad, megfajult utána a hasam.

— Még jobban megfajult mingyárt. Há szerencsétlen, azt hiszi, nem tudom, hogy alott boszút Jarom Józsin, a mért a Korszmából egyszer kiopítotted kigyelmedet? Egy eszuna zivatáros éjszakán, mikor a Balint uram udvarból elhajtotta a tehent a Jarom Józsi udvaraba s bezárta az ő pajtzájáb és a miatt aztán szegény Jarom Józsi kórber dugták, mint tolvajt, úgy, hogy most is benn ül. Azt hiszi ugy-e, hogy ezt senki se látta vén huncfut. Harom tanu is van, csak egyet szójlak.

— Cs... es... csitt fiam kató! Jaj, há tudod? Há... há mond csak... jaj lelkem kató, há elvesze... az az halgass, így néma edes hugom.

(Folyt. köv.)

MUZSIK és PARTLICS

könyv- és könyvmdája Zomborban.

A városháza épületében, a r. kaht. templommal szemben.

Ajánlják magukat a könyv- és könyvmdászat terén előforduló minden néven nevezendő munkák előállítására, a legfondosabb kivitelben

s igen olcsó árak mellett.

TAKÓ LAJOS

Hesztraktára és kenyérsütődéje. Zomborban a Füzütalan, Millassevits-féle házban valamint a városháza épületében is.

A n. é. közönség b. figyelmé ezenel tiszteletteljesen fölhívatik a budapesti hengermalom s több híres óriás-malom liszt- és dara-gyártmányaira, melyek a legjobb minőségben, de azért a legolcsóbb árak mellett egyedül fönti ezégnél kaphatók.

Roppant összeköttetésemnél s rendkívül nagy rendelkezésemnél fogva abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy t. ez. vevőim minden igényeit kielégíthetem s meg vagyok arról győződve, hogy a ki egyszer üzletemből vásárolt, az örökösen vevőim marad.

Videki megrendelések is pontosan, gyorsan s fölötté olcsó árak mellett teljesíttetnek.

Felnyom ezuttal a n. é. közönség b. figyelmét saját feltalálmányu **darnierlómre**, mely a Bács-Bodrogi megyei gazd. gépkiallításón elismerő oklevelet nyert s nálam jutányos feltételek mellett megrendelhető.

Szamos látogatásért eszedézik tisztelettel
TAKÓ LAJOS
lisztkereskedő.

Dicséző oklevéllel kitüntetett ECZETGYÁRAMAT

ezenel ajánlom a t. ez. gazdaasszonyok figyelmébe.

Ezen gyáramban készült

ECZET

tartósságáról üzletemben természetben szolgálhatok példakkal, melyszerint besaványított uorka vagy paprika 2 évig is jó eltartható benne.

1 liter eczet 5 kr., 100 liternél 4 kr., 1 liter háromszoros eczetszes 10 kr.

ENGEL ADOLF
Zomborban.

az Elefant szállóval szemben

Végeladási-Hirdetmény.

Oxford-íngék, fehér és tarka-íngék. Téli alsó és felső gyapju-íngék. ILLAT-SZEREK!

A volt **MÜLLER NÁNDOR-féle** üzletben, (főtér Millassevits-féle ház.)

A legmodernebb kalapok, s ritka szép nyakkendők. DIVAT-TÁRGYAK!

CSAK IGEN RÖVID IDEIG.

Alólrött tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy az általam árveresen megvett alant felsorolt árúkat Zomborban rövid titélet alatt 50 %-kal a bevasárlási áron alul végeladésként becsájtom árba. Raktáramban mindennemű ural divat árúak vannak, úgymint:

Nagyválasztékban férfi- és gyermek-kalapok, férfi- és gyermek-téli-sapkák, oxford-íngék, fehér- és tarka-íngék, téli alsó gyapju-íngék és alsó nadrágok, téli felső gyapju-íngék, selyem nyak- és szőkendők, nagy választékban remek szép pénz-, dohány- és szivar-tárcák, sárga- és fekete boroslyán-szิปkák, férfi zseb-negocsáirók, zseb- és uti-túrkók, gyufa tartók.

A legváltozatosabb s legdivatosabb nyakkendők, tük, inggombok, manchette-gombok, női broche-ok, férfi- és gyermek-nadrágtartók, nadrág-szíjak, fehér- és tarkaszélű vászon zsebkendők, óra-lánczok, fej- és ruha-kefék, fogkefék, fogpászta, valódi dr. Pfeffermann, finom szappanok, illatszerek. Minden formájú nőm török csibukok szárral. Ezenkívül férfi- és női-gallérok, selyem és más esernyők, mindentelje finom china-ezüst s bronzz tárgyak, u. m.: tételtartó, gyula-tartó, dohány-, és szivar-tartó fiából, — továbbá varó párnák, női necessaire-ek, éjjeli lámpák, gyümölcs tálak, keztyű skatulák, nagy választékban bór és pluche-albumok, fehér és tarka kötő-pamut, 9-szer södrött cérnák sima és tarka színben, derék-fűzők, női- és férfi-keztük, nyakkendők, eső köpenyek gummi és parafa-anyagból, kisebb és nagyobb uti bőröndök, mindennemű zsebkések, tollkések, stb., stb.

Fehér s tarka kötőpamuk. 9-szer södrött C Z É R N Á K. Chinai ezüst tárgyak

A n. é. közönség minél számossabb látogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

MÜLLER MI.

Remek szép szivar-, dohány- és pászta-czák felémél és olcsóbb árban. Nőtsece-beesék

50 %-al a bevasárlási áron alul.

Mindennemű kárptos - munkák, salon-garnitúrák, ottománok, ke-revetek, valamint a legújabb divatu hintók készítését a legolcsóbb árak mellett, a legizlésebb kivitelben, régbib butorok s kocsiok kijavittatásá minden kívánatnak megfelelő fali papírburkolatok elkészítését stb. elvállal

Hofeneder Ferencz

kárptos mester
Zomborban sóttét és csendes-utca sarkán

500

szép kifogástalan szivarát lehet készíteni az én, cs. kir. dohány-gyárakban is használt SZIVARKA TÖLTŐ-GÉPEMMEL mely érzékből igen csinosan készítve, 3 különféle erősségben, vékony, közepfaj, vastag különbség nélkül, használati utatissal együtt 65 kr. Csak akkor valódi, ha czégem bele van véste.

Az én szivarka-hüvelyem, szintén három erősségben, csakis a valódi

francia-büznélkül

„La Houblon”-papírból (fehér) vagy kukorica-papírból (sárga) következő árakon kaphatók:

Szipka réz nélkül, sima 1000-re — 80
Szipka réz nélkül, elegáns arany-jeggyel, 1000-re 1.30
Szipka rézzel, sima 1 karton 500 drból 1.05
Szipka rézzel, elegáns arany, két vagy fekete jeggyel, 1 karton 500 darabban 1.50

II. rendű minőség, szintén fehér vagy sárga, melyet mások első rendűképen ajánlanak ára:
Szipka réz nélkül, sima 1000 drb — 50
Szipka réz nélkül, eleg. aranyjegy, — 90
Szipkával, sima 1000 darab 1.80
Szipkával és elegáns arany, két vagy fekete jeggyel 1000 drb — 2.20
Közönséges tomo gépeske hozzá — 10

Levelbeli megrendelések utávéttel vagy az összeg beklésde mellett. Ismételadók százeleket kapnak.

Bejegyzett védjegy 26-10

ÓVAS! Hamisítókötli megvások czéjából minden karton a fenti keresk. törvényszé kilég bejegyzett gyár-jegy-vel van ellátva.

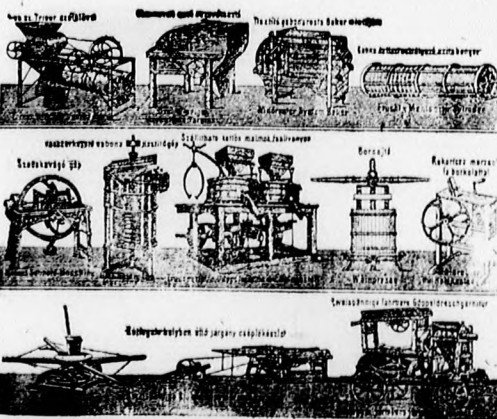
Cawley & Henry párisi francia szivarka és gépescké raktára:

WLACH ALBERT,
Bécs, Mariahilferstrasse 58
(ezelott Praterstrasse 18.)

GUTJAHR és MÜLLER Budapest.

első budapesti trieur-, rotalemez- és gazdasági gépgyár a Margit-híd közelében,

ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:

Trieurük gazdaság számára:

- Járgány cséplőgépek.
- Szelelő-rosták.
- Kukoriczamorzsolók.
- Szeccskavágók.
- Borsajtók.

Különlegességek malmok számára:

- Dupla malmok.
- Malom-trieurehengerek.
- Gabonaosztályozó-hengerek.
- Koptató-gépek.

Daraválasztó-gépek.

- Tarások, Detacheurók.
- Malomalkatrészek u. m.:
- Transmissziók.
- Szijkerekek.

Rostalemezek:

- Cséplőgép-rosták.
- Lisztbenger-szíták.
- Koptató-lemezek.
- Ráspolylemezek stb.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Foraktár Zombor és környéke részére
RAICHL JÁNOS vaskereskedő úrnál Zomborban.